

N:o 74.

Af herr **J. Bengtsson**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af föreskriften i 27 § disciplinstadgan för krigsmakten.*

Enligt 27 § disciplinstadgan för krigsmakten af den 7 oktober 1881 må den, som tillhör manskapspersonalen vid värfvad trupp, när honom ådömts vissa bestraffningar, »ur rullorna utstrykas och öfverlemnas till Konungens befallningshafvande, som förordnar om hans afsändande till värfvade arméns disciplinkompani, för att der under sin återstående kapitulationstid hållas till allmänt arbetet».

Denna bestämmelse, som lägger en synnerligen stor och af öfverordnad myndighet icke kontrollerad makt i händerna på cheferna för de värfvade regementena och corpserna, har med hänsyn till sin ändamålsenlighet och sitt syfte varit mer än omtvistad, och inför Riksdagens Andra Kammare har krigsministern år 1884 uttalat den mening, dels att endast krigsrätt egde ådöma förflyttning till värfvade arméns disciplinkompani, dels att detta kompani skulle förvandlas från en straffanstalt till ett straffkompani, der manskapet sysselsattes såsom militärer. Det stannade emellertid vid blotta uttalandet.

Oafsedt den omständigheten, att 27 § disciplinstadgan innehåller en *olika lagstiftning* för värfvad och indelt soldat, der de gjort sig skyldiga till enahanda förseelser, är tillämpningen af nämnda § ej underkastad någon som helst kontroll, hvarför den ock verkar ojemnt, och faktiskt är *lagtillämpningen* öfverlåten åt det individuella godfinnandet.

Enligt de upplysningar, som stått till buds och som, om de ej äro absolut exakta, ej torde innehålla några väsentliga eller afsevärda felaktigheter, har från midten af 1890 till midten af 1893, således under en tidrymd af omkring 3 år, öfverlemnats till disciplinkompaniet eller, såsom det heter, dit »bortskänkts»:

från flottans värfvade stam	120 man
» arméns regementen och corpser	80 » .

Af dessa senare 80 man kommer i det allra närmaste hälften eller 39 på ett i Stockholm förlagdt värfvadt infanteriregemente, under det att från ett annat infanteriregemente i samma stad och med samma nummerstyrka endast bortskänkts 2 man. Från andra värfvade regementen och corpser åter, såsom de i Skåne förlagda äfvensom från trängcorpserna, har ej under ifrågavarande tidrymd någon blifvit till disciplinkompaniet öfverlemnad. Af dessa siffror och dessa förhållanden torde, bland annat, den slutsatsen kunna dragas, att 27 § disciplinstadgan kan tillämpas och har tillämpats på ett i väsentlig mån skiljaktigt sätt.

Redan ur denna synpunkt torde ifrågavarande föreskrift om öfverlemnande af felaktigt och bestraffadt värfvadt manskap till det i Varberg förlagda disciplinkompaniet böra upphävas. Då man dessutom kan med fog ifrågasätta lämpligheten af att sammanföra dessa felaktiga individer eller mindre goda element till en särskild anstalt, från hvilken de icke torde i regeln utgå moraliskt förbättrade — disciplinsoldatens framtid är nemligen i allmänhet mörk och vistelsen vid disciplinkompaniet är ofta nog en anhaltstation på den väg, som heter: brott och fängelse — torde det vara än angelägnare att ur våra krigslagar utplåna en föreskrift, som stått der allt för länge.

Funnes denna föreskrift ej till och vore således grunden för ett disciplinkompani bortfallen, borde helt visst denna omständighet hafva en gynsam återverkan på rekryteringen af våra värfvade trupper och handhafvandet af dertill hörande angelägenheter, liksom det ock torde ligga i sakens natur, att man måste åt sjelfva soldatuppföstran egna större uppmärksamhet, då man ej vidare hade att tillgripa det i och för sig tvifvel underkastade krigstuktmedel, som meraberörda § lagt i vederbörande chefers händer.

Slutligen torde böra erinras om ännu en omständighet, som är af betydelse för statskassan.

Sedan under de sistförflutna åren och senast genom 1892 års härordning den egentliga värfningen än vidare utsträckts och de värfvade trupperna väsentligen ökats, kan rättigheten att öfverlemnna värfvade

soldater till disciplinkompaniet föranleda i afsevärd mån ökade kostnader för detta kompanis underhåll m. m. Detta sakförhållande torde vara förtjent af dess större uppmärksamhet, som utbytet af till disciplinkompaniet nu anvisade anslag torde vara skäligen ringa med hänsyn till såväl dess gagn för försvaret som den dit öfverlemnade individens moraliska förbättring.

På grund af hvad som nu blifvit anfördt får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t upphäfva föreskriften i 27 § disciplinstadgan för krigsmakten af den 7 oktober 1881 om afsändande af bestraffadt manskap, som tillhör värfvad trupp, till värfvade arméns disciplinkompani.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 27 januari 1894.

J. Bengtsson.